

TARYBOS DIREKTYVOS (ES) 2020/262 IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ ATITIKTIES LENTELĖ

<p>2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka</p>	<p>1. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. IX-569 (Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01 iki 2021-12-31) (toliau – Įstatymas).</p> <p>2. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 28, 33, 44, 46, 61, 64, 66, 72 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 81 ir 291 straipsniais įstatymas Nr. XIV-777 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-777).</p> <p>3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 821 „Dėl akcizų įstatymo nuostatų įgyvendinimo“ (Suvestinė redakcija nuo 2019-11-01 iki 2021-12-31) (toliau – Nutarimas Nr. 821).</p> <p>4. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. VA-144 „Dėl Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo ir sprendimo dėl akcizais apmokestinamų prekių praradimo aplinkybių pripažinimo nenugalimos jėgos, negrįžtamo praradimo ar visiško sunaikinimo priėmimo taisyklių patvirtinimo“ (Suvestinė redakcija nuo 2021-09-30) (toliau – Įsakymas Nr. VA-144).</p> <p>5. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir II skyriaus papildymo devintuoju skirsniu įstatymas Nr. XV-286 (toliau – Įstatymas Nr. XV-286).</p> <p>6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 821 „Dėl Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektas (toliau – Nutarimo projektas).</p>	<p>Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)</p>
--	---	---

6 straipsnis	Įstatymas	Visiškas
<p>Apmokestinimo momentas, prievolės apskaičiuoti akcizus atsiradimo laikas ir vieta, prekių sunaikinimas ir negrįžtamas praradimas</p> <p><...></p> <p>5. Visiškas akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, sunaikinimas arba visiškas ar dalinis negrįžtamas praradimas dėl nenumatytų aplinkybių ar force majeure, arba gavus valstybės narės kompetentingų institucijų leidimą prekes sunaikinti, nelaikomas išleidimu vartoti.</p> <p>6. Šios direktyvos tikslais prekės laikomos visiškai sunaikintomis arba negrįžtamai prarastomis, jei jų negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamų prekių.</p> <p>7. Prekių dalinis praradimas dėl jų pobūdžio, kuris įvyksta prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, gabenant tarp valstybių narių, nelaikomas išleidimu vartoti, jei prarastas kiekis nesiekia toms akcizais apmokestinamoms prekėms nustatytos bendrosios dalinio praradimo ribos, išskyrus atvejus, kai valstybė narė turi pagrįstų priežasčių įtarti sukčiavimą ar pažeidimą. Ta prarasta dalis, kuria viršijama toms akcizais apmokestinamoms prekėms nustatyta bendroji dalinio praradimo riba, laikoma išleista vartoti.</p> <p>8. Valstybės narės gali nusistatyti taisykles dėl prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, dalinio praradimo, kurio 7 dalis neapima, sąlygų.</p> <p>9. Akcizais apmokestinamų prekių visiško sunaikinimo arba visiško ar dalinio negrįžtamo praradimo, kaip nurodyta 5 dalyje, faktas turi būti įrodytas tos valstybės narės, kurioje prekės buvo visiškai sunaikintos arba visišškai ar iš dalies negrįžtamai prarastos, kompetentingoms institucijoms, o jeigu neįmanoma nustatyti, kurioje valstybėje narėje prekės buvo prarastos – valstybės narės, kurioje tai buvo nustatyta, kompetentingoms institucijoms.</p>	<p>9 straipsnis. Prievolės mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiradimas</p> <p>1. Prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už: <i>Straipsnio pakeitimai:</i> <i>Nr. XI-1185, 2010-11-30, Žin., 2010, Nr. 148-7560 (2010-12-18)</i></p> <p>Įstatymas Nr. XIV-777</p> <p>9 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) akcizais apmokestinamas prekes, prarastas Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, už Lietuvos Respublikoje gabenimo metu prarastas prekes, taip pat už dėl Lietuvos Respublikoje įvykusių ar nustatytų (jei nėra įrodymų, kad šie pažeidimai įvyko ar buvo nustatyti kitoje valstybėje narėje) gabenimo pažeidimų nepristatytas į paskirties vietą akcizais apmokestinamas prekes. Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo pažeidimu laikomi atvejai, kai akcizais apmokestinamų prekių gavimas (eksportas) nėra patvirtinamas vadovaujantis šio įstatymo 14, 15 ar 16 straipsnio arba savo esme tolygiomis kitų valstybių narių teisės aktų nuostatomis. Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo pažeidimu nelaikoma ir akcizai neskaičiuojami už prarastą prekių kiekį, neviršijantį Europos Komisijos nustatytos tarp valstybių narių gabenamų prekių bendrosios dalinio praradimo ribos (išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių įtarti sukčiavimą ar pažeidimą), o kai ši riba nenustatyta arba kitais akcizais apmokestinamų prekių praradimo atvejais (įskaitant praradimą akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje), – neviršijantį Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų natūralios netekties normų, taip pat už prekes, prarastas dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, taip pat už kitas negrįžtamai prarastas ar visišškai sunaikintas prekes (jeigu jų negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamų prekių), jeigu tai įrodyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;“.</p>	

Jei nustatomas akcizais apmokestinamų prekių visiško sunaikinimo arba visiško ar dalinio negrįžtamo praradimo faktas, pateikus tinkamą įrodymą atitinkamai visiškai ar iš dalies grąžinama pagal 17 straipsnį pateikta garantija.

<...>

14 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

16 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių atgabenimas į Lietuvos Respubliką, taip pat gabenimas per Lietuvos Respubliką

3. Jeigu į Lietuvos Respubliką atgabentų akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, kiekis nesutampa su elektroniniame vežimo dokumente nurodytu kiekiu, akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, gaunančio akcizais apmokestinamas prekes, ar registruoto gavėjo ir vietos mokesčių administratoriaus įgalioti asmenys pranešime apie prekių gavimą centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka privalo nurodyti gautų prekių kiekio neatitikimus (eksportuojant prekes, remiamasi eksporto deklaracija). Centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka šis pranešimas turi būti išsiųstas išsiuntimo valstybės narės kompetentingoms institucijoms. Jeigu gabenamų akcizais apmokestinamų prekių trūkumas nustatytas tik Lietuvos Respublikos kompetentingų asmenų, už trūkstamą prekių kiekį, viršijantį Europos Komisijos nustatytą tarp valstybių narių gabenamų prekių bendrąją dalinio praradimo ribą (išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių įtarti sukčiavimą ar pažeidimą), o kai ši riba nenustatyta, – viršijantį Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytas natūralios netekties normas, ir (arba) kiekį, kuris negali būti laikomas prarastu dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių arba negrįžtamai prarastu ar visiškai sunaikintu, Lietuvos Respublikoje turi būti sumokėti akcizai. Jeigu vėliau gaunami įrodymai, kad prekės prarastos kitoje valstybėje narėje ir joje sumokami nustatyti akcizai, permokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo akcizais apmokestinamų prekių išgabenimo dienos praėjo ne daugiau kaip 3 metai.

4. <...> Jeigu gabenimo per Lietuvos Respublikos teritoriją metu nustatoma gabenamų prekių kiekio neatitikimų, kurie nebuvo anksčiau nustatyti, ar gabenimo pažeidimų, vietos mokesčių administratorius centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta

	<p>tvarka privalo apie tai informuoti išsiuntimo valstybės narės kompetentingas institucijas. Už Lietuvos Respublikos teritorijoje prarastas prekes ar prekes, kurių praradimas nustatytas Lietuvos Respublikoje, akcizai privalo būti sumokėti šio įstatymo nustatyta tvarka. Akcizai neskaičiuojami už prarastą prekių kiekį, neviršijantį Europos Komisijos nustatytos tarp valstybių narių gabenamų prekių bendrosios dalinio praradimo ribos (išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių įtarti sukčiavimą ar pažeidimą), o kai ši riba nenustatyta, – neviršijantį Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų natūralios netekties normų, taip pat už prekes, prarastas dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių, taip pat už negrįžtamai prarastas ar visiškai sunaikintas prekes, jei tai įrodyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Jeigu vėliau gaunami įrodymai, kad prekės prarastos kitoje valstybėje narėje ir joje sumokami nustatyti akcizai, šio įstatymo nustatyta tvarka sumokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka arba atsisakoma akcizus išieškoti, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo akcizais apmokestinamų prekių išgabenimo dienos praėjo ne daugiau kaip 3 metai.</p> <p>16 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas</p> <p>3. Pakeisti 18 straipsnio 5 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„2) tuo atveju, kai akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas ar registruotas siuntėjas negauna nustatyta tvarka parengto pranešimo apie gavimą arba jame yra žymų apie nustatytus prekių kiekio trūkumus, akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas ar registruotas siuntėjas sumoka su išgabentomis, bet nepristatytomis prekėmis susijusius mokėtinus (įskaitant ir mokėtinus kitoje valstybėje narėje) akcizus ir pateikia dokumentus, kuriais tai įrodoma, arba pateikia įrodymus, kad prekės nuo šių akcizų gali būti atleistos arba akcizai neskaičiuojami už prarastą prekių kiekį, neviršijantį Europos Komisijos nustatytos tarp valstybių narių gabenamų prekių bendrosios dalinio praradimo ribos (išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių įtarti sukčiavimą ar pažeidimą), o kai ši riba nenustatyta, – neviršijantį Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos</p>	
--	--	--

	<p>nustatytų natūralios netekties normų, taip pat už prarastą dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių arba negrįžtamai prarastą ar visiškai sunaikintą akcizais apmokestinamų prekių kiekį (jeigu jų negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamų prekių), jei tai įrodyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“</p> <p>Įstatymas Nr. XV-286</p> <p>77 straipsnis. Saldintų gėrimų atleidimas nuo akcizų <...></p> <p>2. Akcizai neskaičiuojami arba sumokėti akcizai grąžinami už prarastą saldintų gėrimų kiekį, nevirsijantį natūralios netekties normų, <i>mutatis mutandis</i> taikant Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 23 straipsnio nuostatas, taip pat už saldintus gėrimus, prarastus dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, jeigu tai įrodyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat už kitus dėl nuo asmens nepriklausančių priežasčių (prekių sunaikinimo dėl realizacijos terminų pasibaigimo, nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos ir kt.) negrįžtamai prarastus ar visiškai sunaikintus saldintus gėrimus, jeigu asmuo gali pateikti tai patvirtinančius dokumentus.</p> <p>Nutarimas Nr. 821 Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės prarastos dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo tvarkos aprašas</p> <p>5. Sprendimą dėl akcizais apmokestinamų prekių praradimo aplinkybių pripažinimo <i>force majeure</i>, negrįžtamo praradimo ar visiško sunaikinimo priima mokesčių administratorius centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka, kai pateikiami <...> nurodytą įvykį, taip pat <...> prekių negrįžtamo praradimo ar visiško sunaikinimo faktą patvirtinantys dokumentai.</p> <p>Įsakymas Nr. VA-144 Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo ir sprendimo dėl</p>	
--	---	--

	<p>akcizais apmokestinamų prekių praradimo aplinkybių pripažinimo nenugalimos jėgos, negrįžtamo praradimo ar visiško sunaikinimo priėmimo taisyklės</p> <p>1. Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo ir sprendimo dėl akcizais apmokestinamų prekių praradimo aplinkybių pripažinimo nenugalimos jėgos, negrįžtamo praradimo ar visiško sunaikinimo priėmimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato tvarką, kaip:</p> <p>1.1. Valstybinei mokesčių inspekcijai turi būti pateikti įrodymai, kad akcizais apmokestinamos prekės, už kurias akcizai nesumokėti (toliau – prekės), yra negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos ir jų negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamų prekių, tam, kad neatsirastų prievolė mokėti akcizus arba permokėta akcizų suma būtų įskaityta arba grąžinta;</p> <p>1.2. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje turi būti priimamas sprendimas, kad prekės prarastos dėl nenugalimos jėgos aplinkybių ar dėl kitų aplinkybių prarastos negrįžtamai ar yra visiškai sunaikintos.</p> <p><...></p> <p>3. Taisyklėmis turi vadovautis:</p> <p>3.1. akcizais apmokestinamų prekių sandėlių (toliau – sandėlis) savininkai, registruoti akcizais apmokestinamų prekių siuntėjai (toliau – registruotas siuntėjas), registruoti akcizais apmokestinamų prekių gavėjai (toliau – registruotas gavėjas) ar kiti asmenys, kuriems pagal Akcizų įstatymą atsiranda prievolė deklaruoti ir mokėti akcizus už į Lietuvos Respubliką atgabentas prekes, Lietuvos Respublikos teritorijoje jas praradę (ar jų prekių praradimas nustatytas Lietuvos Respublikoje, toliau – kitas asmuo), pageidaujantys nemokėti negrįžtamai prarastų ar visiškai sunaikintų akcizais apmokestinamų prekių akcizų arba už tokias prekes sumokėtus akcizus pageidaujantys susigrąžinti arba įskaityti;</p> <p><...></p> <p>Nutarimo projektas</p>	
--	--	--

	<p>1.2. Pakeisti nurodytu nutarimu patvirtintą Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės prarastos dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo tvarkos aprašą ir 1 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„1. Įrodymų, kad akcizais apmokestinamos prekės prarastos dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, negrįžtamai prarastos ar visiškai sunaikintos, pateikimo tvarkos apraše (toliau – šis aprašas) nustatoma, kada akcizais apmokestinamos prekės laikomos prarastomis dėl nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) aplinkybių, negrįžtamai prarastomis ar visiškai sunaikintomis, ir įrodymų, kad nurodytos aplinkybės susidarė, pateikimo tvarka. Šis aprašas netaikomas nustatant, kada nealkoholiniai saldinti gėrimai laikomi negrįžtamai prarastais ar visiškai sunaikintais dėl nuo asmens nepriklausančių priežasčių.“</p>	
--	--	--